

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (*J. C. Christensen*): Jeg skal i Dag genoptage mit Foredrag der, hvor jeg slap i Gaar, og begynde med at omtale nogle af de Ytringer, der ere faldne i Anledning af Gennemførelsen af Almenskoleloven. Jeg skal først vende mig til det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger). Dette ærede Medlem klagede over, at Loven af 24. April 1903 om den højere Almenskole var gennemført saa hurtigt. Jeg husker ikke, om det ærede Medlem netop brugte Udtrykket „i Huj og Hast“, men han brugte i alt Fald et noget lignende. Jeg finder ikke, det er rigtigt af det ærede Medlem at karakterisere Gennemførelsen af Loven her paa Rigsdagen i saadanne Vendinger, thi Lovens Behandling tog, saa vidt jeg erindrer, hele den paagældende Rigsdags-samling. Jeg har ikke set Datoerne efter, men Forholdet er, at Lovforslaget blev forelagt her i Oktober Maaned og først behandlet til Ende i April Maaned; altsaa tog Behandlingen det meste af 7 Maaneder. Det er ingen lille Tid, og Rigsdagens tvende Afdelinger havde Lovforslaget til alle de grundlovmæssige Behandlinger med Undtagelse af Fællesudvalg. Jeg tror ikke, der er mindste Grund til at klage over, at Loven ikke har faaet den tilbørlige Behandling, og det ærede Medlems Kritik i den Retning synes mig derfor ubegrundet. Jeg kunde bedre forstaa, om det ærede Medlem med Hensyn til andre Lovforslag undertiden kunde kritisere Rigsdagen fra et helt andet Synspunkt og sige: Det er mærkeligt, at det undertiden kan tage flere Samlinger at faa gennemført saadanne Love, som nu og da vedtages. Jeg skal ikke komme ind paa en nærmere Kritik i saa Henseende, men blot henvise til, hvad der er passeret under tidligere Tidens Forhandlinger. Saaledes skal jeg minde om, at et af vore største Lovgivningsarbejder paa det borgerlige Livs Omraade, Næringsloven, er stadfæstet den 29. December 1857, skøndt den blev forelagt i samme Samling, og det er dog en Lov af overordentlig gennemgribende Karakter og med over 100 Paragraffer. Jeg skal endvidere minde om, at en Lov som almindelig borgerlig Straffelov er dateret den 10. Februar og er vedtagen i samme Rigsdagssamling, hvori den blev indbragt; den har heller ikke været under mange Maaneders Behandling, skønt det er et meget stort og indgribende Lovarbejde, og skønt Loven tæller mange hundrede Paragraffer. Jeg skal minde om hele den Samling af Love, der bærer Datoen

den 19. Februar 1861, hvoriblandt findes et saa stort Lovarbejde som Loven om Kirkesyn. Ogsaa disse Love ere gennemførte i ganske faa Maaneder. Naar jeg saaledes ser hen til, hvilket Lovgivningsarbejde der har fundet Sted paa Rigsdagen i tidligere Aar, finder jeg ikke, der er Grund til at klage over, at Loven om den højere Almenskole er gennemført efter henimod 7 Maaneders Behandling i begge Ting.

Det ærede Medlem udtalte dernæst, at han fandt Forberedelserne for Lovens Gennemførelse mangelfulde. Jeg citerer ikke just Ordene. Jeg har dem ikke ved Haanden i Øjeblikket, og jeg vil ikke spille Tiden med at lede dem op, men det var det, han mente, saa vidt jeg forstod Meningen. Heller ikke heri mener jeg, at det ærede Medlem har Ret. Det ærede Medlem maa ikke tro, at det vilde have været praktisk, om man forud for Lovens Forelæggelse og Gennemførelse vilde have sammenkaldt skolekyndige Mænd for at faa udarbejdet Undervisningsplanerne, Ud-kast til kongelige Anordninger m. v. Det vilde have været ganske spildt Arbejde. Ingen kunde nemlig vide, hvordan Loven vilde komme til at se ud, man var udsat for at komme til at gøre Arbejdet om igen, hvilket ikke vilde have været praktisk. Jeg tror, at man ligesom tidligere ved Gennemførelsen af Lovgivningsarbejder angaaende Skolevæsenet ogsaa her har handlet rigtig i at tage disse Arbejder op efter Lovens Gennemførelse, og efter at man har kunnet se, hvordan Rammerne vare for det Arbejde, der skulde gøres. Efter at Loven var gennemført, bleve de forskellige Spørgsmaal forelagte for skolekyndige Mænd, og Undervisningsplanen udarbejdedes paa Grundlag af disses Betænkning. Jeg skal senere komme til at omtale dette.

Saa talte det ærede Medlem om, at mange af Lovens Tilhængere nu vare ved at falde fra. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at dette har jeg ikke mærket noget til, men det vilde for Resten ikke forundre mig, om der var nogle, der følte Ulemper ved Gennemførelsen af et saa stort Lovarbejde som dette. Det er jo klart, at nogle Ulemper følger der altid med. Jeg skal saaledes nævne et Omraade, som det ærede Medlem ogsaa kom ind paa, og med Hensyn til hvilket der sikkert er nogle, som først bag efter rigtig se Omfanget af, hvad det var, der blev gennemført. Dette Omraade er Fællesundervisningen. Forinden jeg nævner dette, vil